

Het effect van gecombineerde cognitieve en fysieke interventies op cognitief functioneren in MCI of dementie

Esther Karssemeijer

Justine Aaronson

Marcel Olde Rikkert

Roy Kessels

Radboudumc

CONFLICT OF INTEREST DISCLOSURE

Er is geen sprake van conflicts of interest

reserve

Neuropatholo

¹ Stern (2012), ² Ott (1995)

Dementia drug ‘disappointment’: Trial of Alzheimer’s drug STOPPED

TIMES INVESTIGATION

Drug failure deals blow to dementia sufferers

There are 850,000 patients in Britain with dementia. Scientists believe that the search for a dementia cure will be far harder than had been thought

Fysieke activiteit

- Positief effect op cognitie in gezonde ouderen³
- Hersenstructuur^{4,5}
  - Grootte van de hippocampus en prefrontale cortex
  - Integriteit van de witte stof
- Neurogenese, angiogenese⁶

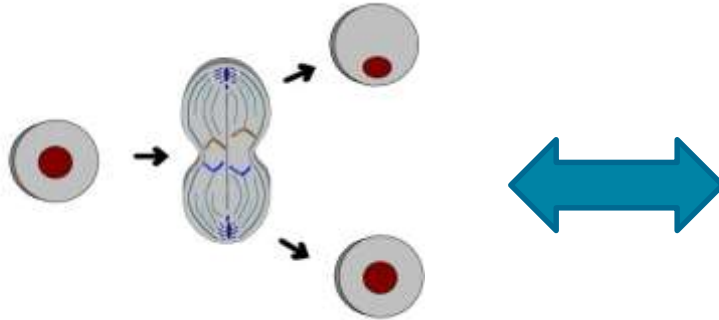
ch

³ Angevaren et al. (2008), ⁴ Colcombe et al. (2006), ⁵ Erickson et al. (2011), ⁶ Nokia et al. (2016)

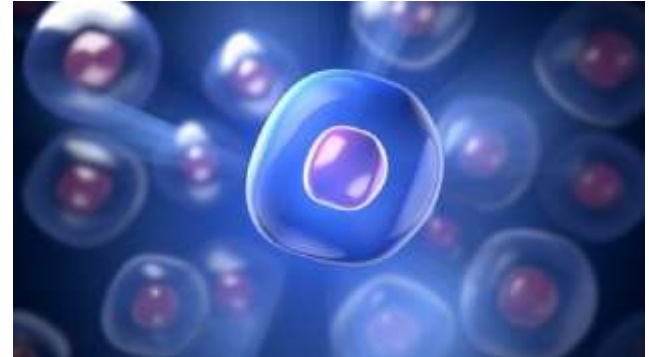
Gecombineerde cognitieve en fysieke interventies

- Additief effect ¹¹
- Prime hippocampus ¹²

Cel proliferatie

Cel overleving ¹²

- Verbeterd cognitieve in gezonde ouderen ¹³

¹¹ Shatil et al. (2013), ¹² Olson et al. (2006), ¹³ Zhu et al. (2016)

Meta analyse ¹²

Wat is het effect van
gecombineerde cognitieve en fysieke training
op **globaal cognitief functioneren** in ouderen met **MCI** of
dementie?

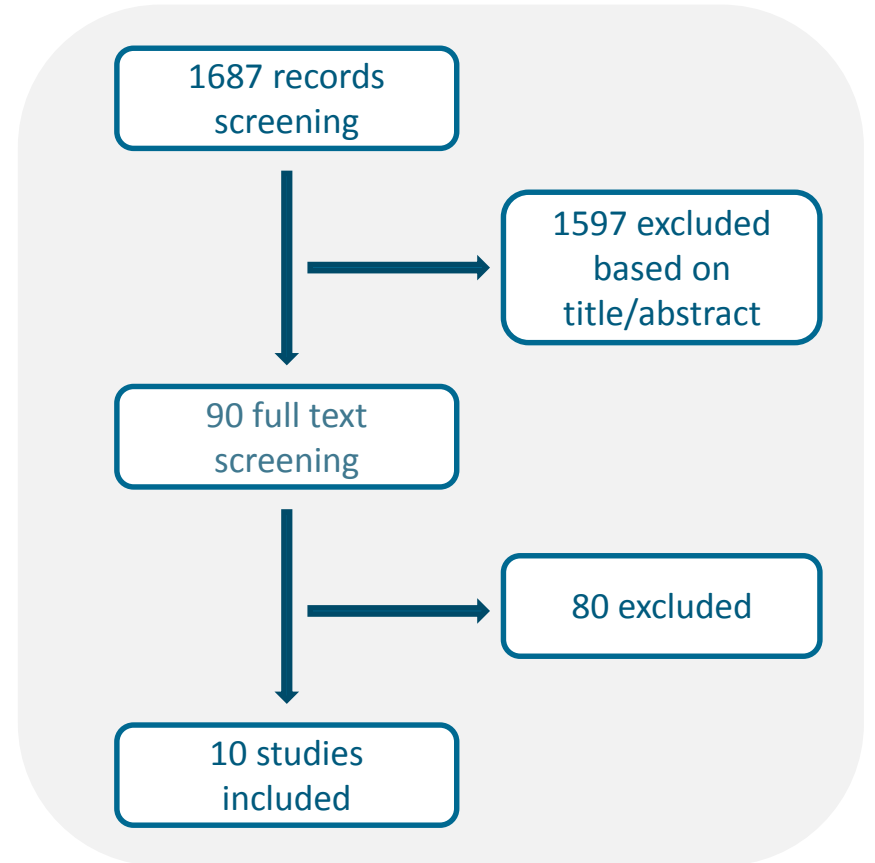

Studies

- 10 RCT's
  - 5 in dementie (N=271)
  - 3 in MCI (N=267)
  - 2 in MCI of dementie (N=204)

Uitkomstmaten

- Globaal cognitief functioneren (10 studies)
- ADL (4 studies)
- Stemming (4 studies)

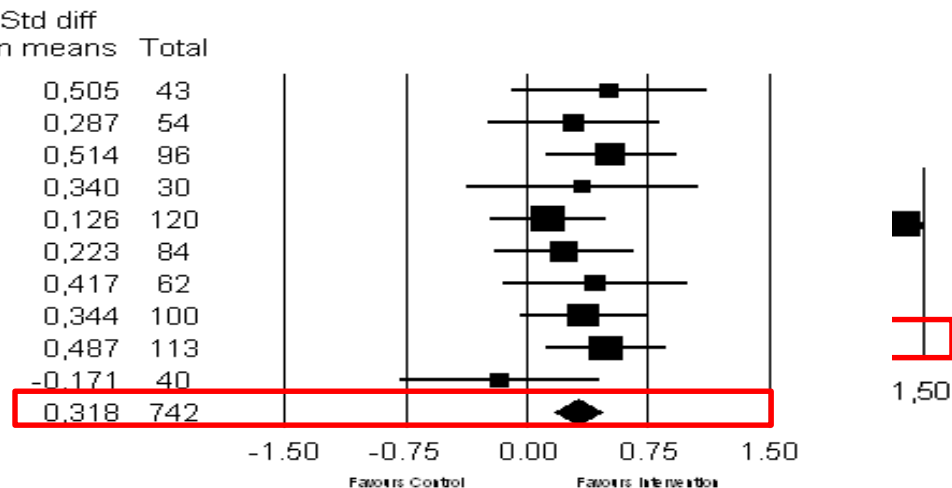

Effect op globaal inzicht¹²

Study name   Subgroup within study   Outcome

Std diff in means and 95% CI

Study name	Subgroup within study	Outcome	Std diff in means	Total
Burgener	Dementia	MMSE	0,505	43
Fiatarone	MCI	ADAS-Cog	0,287	54
Graessel	Dementia	ADAS-Cog	0,514	96
Holthoff	AD	MMSE	0,340	30
Ji Won Han	MCI or dementia	Combined	0,126	120
Olazaran	MCI or AD	Combined	0,223	84
Santos	AD	MMSE	0,417	62
Suzuki	MCI	Combined	0,344	100
Consortium	MCI	ADAS-Cog	0,487	113
Venturelli	AD	MMSE	-0,171	40
			0,318	742

Exergames

Combineren cognitieve en fysieke interventies

Onderzoeksvraag

Wat is het effect van een **exergame training** en **enkel**
aerobe training
op **cognitief functioneren** in ouderen met
beginnende **dementie** ¹³

Participanten

- Diagnose dementie (MMSE > 16)
- Leeftijd ≥ 60
- Inactief

Uitkomstmaten

- Cognitief functioneren
- Fysiek functioneren
- ADL
- Kwaliteit van leven
- Kwetsbaarheid

Haalbaarheid

	Exergame training (N=38)	Aerobe training (N=39)	Controle (N=39)
Mean Age (years) (SD)	79.0 (6.9.0)	80.9 (6.1)	79.5 (6.5)
Mean MMSE (SD)	22.9 (3.4)	22.5 (3.1)	21.9 (3.1)
N Drop-out (%)	4 (11%)	5 (13%)	5 (13%)
Mean % adherence-rate (SD)	87.3 (13.6)	81.1 (13.7)	85.3 (12.9)
Mean duration in minutes (SD)	32.1 (6.4)	30.5 (8.7)	30
M Rating (1-10) (SD)	7.8 (1.0)	8.3 (0.9)	8.5 (1.0)

“Soms had ik geen zin om te sporten, maar achteraf was ik altijd blij dat ik was gegaan.”

“Sporten geeft me een prettig gevoel.”

“Naar de training gaan was een leuk uitje voor mijn partner, en gaf mij wat tijd voor mezelf.”

“De volgende training wil ik graag fietsen door mijn geboorteplaats.”

“Ik merk dat mijn partner actiever is geworden.”

“Mijn partner is fitter en vrolijker geworden door de training.”

To Be Continued

Take home messages

1. Onderzoek naar niet-farmacologische interventies voor dementie noodzakelijk
2. Gecombineerde cognitieve-fysieke interventies hebben een positief effect op cognitief functioneren / ADL / stemming
3. Exergames kunnen hiervoor worden ingezet
4. Effectiviteit bij dementie is nog onbekend

Bedankt voor uw aandacht

Exergames

- Interactieve video spellen
- Fysiek actief zijn
- Om taken/acties uit te voeren¹³

- functioneren verbeterd
- kan helpen bij dementie?

¹³ Oh en Yang (2010), ¹⁴ Stanmore et al. (2017)